Qorti tal-Magistrati (Malta)
Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Claire L. Stafrace Zammit B.A. LL.D.

Il-Pulizija
[Spettur Priscilla Caruana Lee]

vs

Anthony Edward Shoults

Kumpilazzjoni Numru: 481/14

Illum, 14 ta' Mejju, 2018

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi migjuba kontra Anthony Edward Shoults detentur tal-karta tal-identita` numru 154200L akkuzat talli fis-17 ta' Novembru 2013, ghall-habta tat-12:30hrs gewwa Triq l-Imdina, Attard:

(1) Saq vettura Nru SHO 003 b'manjiera **(a)** traskurata, **(b)** perikoluza, **(c)** u bla kont.

(2) U aktar meta b'nuqqas ta hsieb, bi traskuragni jew b'nuqqas ta' hila fl-arti jew professjoni jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku, nvolontarjament ikkaguna offizi ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Stephen Muscat skond kif iccertifika Dr. E. Guibino M.D. mill-M.D.H.

(3) U aktar meta b'nuqqas ta hsieb, bi traskuragni jew b'nuqqas ta' hila fl-arti jew professjoni jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku, nvolontarjament ikkaguna offizi ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Jeanette Calleja skond kif iccertifika Dr. Rene Camilleri M.D. Reg- 3025 mill-M.D.H.

(4) Waqt li kien qed isuq l-imsemmija vettura qasam il-linja/i l-bajda/bojod kontinwi.

(5) Ghamel 'U-Turn' f'post ipprojbit cioe' fi triq maggura.

Il-Prosekuzzjoni talbet lil Qorti li hu jigi skwalifikat mill-licenzji kollha tieghu tas-sewqan ghal-perjodu ta' zmien li l-Qorti jidrilha xieraq.

Rat l-atti u d-dokumenti.

Rat l-ezami tal-imputat li wiegeb mhux hati tal-akkuzi kif dedotti kontrih.

Rat in-nota tal-Avukat Generali li biha ta l-kunsens sabiex dawn il-proceduri jigu trattati b'mod sommarju.

Semghet ix-xhieda kollha inkluz dik tal-imputat u t-trattazzjoni tal-partijiet.

Ikkunsidrat illi din il-kawza titratta fuq incident awtomobilistiku bejn il-vettura tal-imputat u l-mutur tal-parte civile Stephen Muscat liema incident sehh fis-sbatax (17) ta' Novembru elfejn u tlettax (2013) fi Triq l-Imdina, Attard u fejn Stephen Muscat u s-siehba tieghu Jeanette Calleja garrbu griehi gravi hekk kif kienu certifikati minn Dr. E. Guibino u Dr. Rene Camilleri u kif aktar tard iccertifikati minn espert imqabbad mill-Qorti u cioe' Dr. Alec Sultana li

kkonferma li t-tnejn sofrew minn dizabilita' permanenti minn dan l-incident (a fol 19 *et seq*).

Semghet ix-xhieda ta' Stephen Muscat li xehed illi dakinhar kien qieghed it-triq ta' H'Attard u f'daqqa wahda jghid illi l-imputat ghamel manuvra ta' U *turn* f'daqqa wahda u hemmhekk saret il-kollizjoni. Dan jghid in kontroezami illi l-kollizjoni saret meta t-tnejn kienu tielghin minn H'Attard ghar-Rabat u meta ghamel il-manuvra l-imputat, il-parte civile kien qed jaghmel manuvra li joltrepassa xi karrozzi u b'hekk sabu ma' wiccu.

Irrizulta mill-*isketch* ipprezentat a fol. erba' u hamsin (54) tal-process illi l-linja medjana hija *a continuous double line* u ghalhekk il-manuvra li ghamel l-imputat hija wahda ghal kollox illegali u perikoluza konsiderando l-fatt illi t-triq inkwistjoni hija wahda traffikuza hafna.

Illi finalment u wara li din il-Qorti semghet ix-xhieda tal-imputat u ta' ommu Grace Shoults irrizulta illi qabel ma ghamel dik il-manuvra, l-imputat li kellu z-zija tieghu riekba mieghu li hija ghamja u li tbaghti minn xi patologija psikika (Dok. AS1), din bdiet tikbi, tghajjat u tghezzez is-*seat* tal-karrozza kif ukoll bdiet taghtih go dahru b'irkupptejha. Dan jghid li hu ppanikkja, xeghel minnufih l-*indicator* u x'hin dar sehh l-incident.

Illi analizi qasira tal-gurisprudenza nostrana turi x'inhuma r-responsabilitajiet ta' sewwieq fit-triq.

Illi fid-decizjoni moghtija fit-22 ta' Gunju 2005, il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fil-kawza fl-ismijiet **GasanMamo Insurance Limited noe et vs. Raymond Vella**, il-Qorti qalet hekk:

> *"Li jfisser allura li l-attrici Beryl Pauline Jepsen kellha ddritt ta' precedenza in kwantu kellha titqies bhala "main road user". Li jfisser ukoll illi fic-cirkostanzi l-konvenut kellu jitqies bhala "side road user", u allura, skond gurisprudenza konkordi kellu "l-obbligu li jcedi ghat-traffiku fuq il-main road, u ghandu l-obbligu li jesplora tajjeb il-main road qabel ma johrog fiha u ghandu l-obbligu li jimxi dead slow u sahansitra jwaqqaf sakemm jaccerta ruhu li jista' johrog bla hsara" – Il-Pulizija vs. Anthony Galea, Appell Kriminali, 5 ta' Settembru 1953 (Kollez. Vol. XXXVII P IV p 1137); Joseph Rizzo vs. Paul Micallef, Appell Civili, 6 ta' Dicembru 1974; Issokta jigi precizat fuq din it-tematika illi "min ikun hiereg minn side street ghal main road ghandu l-obbligu li juza l-massima attenzjoni u prudenza, li jesplora sewwa l-main road u li jieqaf ghal kollox jew johrog inching out, u jassigura li t-triq hi libera. Is-side road user ghandu juza grad ta' diligenza l-izjed gholja u vigilanza l-izjed qawwija, billi ghandu d-dmir icedi lit-traffiku li jkun fuq it-triq principali, ghax il-manuvra li jkun sejjer jaghmel biex jittraversa dik it-triq hi kalkolata li tiddisturba il-kors ordinarju tat-traffiku li jkun ghaddej minnha" - Mark Sammut vs. Maryse Germaine del la Fargue, Appell Civili, 2 ta' April 1976".*

Illi, apparti dan, il-Qorti tinnota wkoll li sewwieq huwa rikjest li jkollu dak li jissejjah bhala proper look out specjalment meta jkun qed jaghmel manuvra eccezzjonali bhal dik li kien qed jaghmel l-imputat. Illi fl-Appell Kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Roderick Debattista** (deciz fis-26 ta' Mejju, 2004 [App. Krim. Nru: 18/2004]), il-Qorti kkwotat sintezi mehuda minn decizjoni precedenti (deciz fil-25 ta' Marzu, 2004 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Noel Gauci** [App. Krim. Nru: 32/2004/JGD]) u sostniet:

> "*Gie appropositu ritenut li hu dover ta' driver 'to see what is in plain view" (Appell Kriminali: Il-Pulizija vs. Joseph Vella [10/08/1963] u li 'min ma jarax dak li ragonevolment ghandu jara jfisser li ma kienx qed izomm a proper lookout' (Appell Kriminali: Il-Pulizija vs J.M. Laferla [17/06/1961])".*

Illi fi **Newhaus N.D. vs. Bastion Insurance Co. Ltd.** (1968), il-Qrati Inglizi kienu rritenew li:

> *"Keeping a proper lookout means more than looking straight ahead – It includes awareness of what is happening in one's immediate vicinity. A motorist should have a view of the whole road from side to side and, in the case of a road passing through a built up area, of the pavements on the side of the road as well."*

Jirrizulta ghalhekk illi li l-kawza prossima tal-akkadut kien il-hrug inopportun u affrettat tal-imputat minn genb it-triq sabiex ikun jista' jaghmel il-manuvra ta' *U-Turn* . Illi rrizulta wkoll illi l-imputat ma hax il-prekawzjonijiet kollha necessarji u jirrizulta wkoll li ma kellux il-*proper lookout* li huwa rikjest li ghandu jkollu altrimenti kien jinduna li kien gej il-vittma Stephen Muscat ezatt warajh.

Illi dejjem gie ritenut li f'sede kriminali kull sewwieq iwiegeb ghall-agir tieghu indipendentement minn dak li jaghmel haddiehor, ammenoché dak li jigri ma jkunx dovut unikament u eskluzivament ghall-htijiet da parti ta' haddiehor (Vide Appell Kriminali: **Il-Pulizija vs. Gaetano Schembri** (16.3.1961); **Il-Pulizija vs. John Polidano** (3.11.1963); **Il-Pulizija vs. Rev. C. Mifsud** (XXXVII.IV.1131). Dan ghaliex il-contributory negligence ma tezonerax lis-sewwieq jekk ma tkunx il-kawza unika tas-sinisitru (Vol. XXXVIII.IV.883).

Illi l-Qorti ma jirrizultalhiex li l-kwerelant Muscat ta lok sabiex isehh l-akkadut u ma jirrizultax anqas li l-istess kien qed isuq b'xi velocita' eccessiva jew li ma kellux il-kontroll shih tal-mutur tieghu. Il-Qorti hija tal-fehma li ma kien hemm l-ebda element ta' kontributorjeta' da parte ta' Muscat anke jekk forsi kien qasam il-karreggjata u b'hekk il-kwerelant m'ghandux jigi mghobbi bi htija kontributorja ghalih u dan minkejja l-fatt illi d-difiza ppruvat tinkombi lill-istess b'dan il-piz.

Huwa car li meta l-imputat gie biex jaghmel il-manuvra huwa ma harisx lejn fejn kellu jhares, kif kien obbligat li jaghmel, altrimenti kien jintebah bil-mutur misjuq mill-kwerelant anke jekk forsi dan kien ippanikkjat minhabba dak li kien gara. Din kienet ir-raguni li waslet sabiex isehh l-akkadut mertu tal-kawza odjerna.

Illi t-tieni (2) u t-tielet (3) imputazzjonijiet u cioe' dik ta' offiza involontarja ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Stephen Muscat u Jeanette Calleja minhabba nuqqas ta' hsieb, traskuragni, jew nuqqas ta' hila fl-arti jew professjoni, jew nuqqas ta' tharis ta' regolamenti torbot mal-ewwel (1) imputazzjoni kontra l-imputat u cioe' sewqan bla kont, traskurat u perikoluz.

Illi x'jikkostitwixxi traskuragni, jew adirittura perikolu, fis-sewqan huwa ben stabbilit fis-sistema guridika taghna. Fid-decizjoni fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Michael Grech** moghtija fl-20 ta' Frar 2007, il-Qorti tal-Appell Kriminali qalet hekk:

> *"Kif gie ritenut minn din il-Qorti ripetutament u kif intqal fl-Appell Kriminali Il-Pulizija vs. Alfred Mifsud deciz fis6 ta' Mejju 1997 (Vol. LXXXI.iv.157), din il-Qorti diversament presjeduta qalet:*

Sewqan traskurat (negligent driving) hu kwalsiasi forma ta' sewqan li jiddipartixxi minn, jew li ma jilhaqx il-livell ta' sewqan mistenni minn sewwieq ragonevoli, prudenti, kompetenti u ta' esperjenza. Bhala regola, il-ksur tar-regolamenti tat-traffiku kif ukoll in-non-osservanza tad-disposizzjonijiet tal-Highway Code li jincidu fuq il-mod jew il-kwalita` ta' sewqan ta' dak li jkun, jammonta wkoll ghal sewqan traskurat. Sewqan bla kont hu deskritt ... bhala sewqan 'bi traskuragni kbira'. Din it-tieni ipotesi, jigifieri ta' sewqan bla kont, tikkontempla s-sitwazzjoni fejn il-grad ta' traskuragni tkun kbira u tinkludi l-kazijiet fejn wiehed deliberatament jiehu riskji fis-sewqan li m'ghandux jiehu minhabba l-probabbilita' ta' hsara li tista' tirrizulta lil terzi, kif ukoll kazijiet fejn wiehed ikun indifferenti ghal tali riskji. Sewqan perikoluz (dangerous driving) jirrikjedi li fil-kaz partikolari s-sewqan kien ta' perikolu ghal terzi jew ghall-proprjeta` taghhom. Biex wiehed jiddeciedi jekk kienx hemm dana l-perikolu, wiehed irid jara c-cirkostanzi kollha tal-kaz, inkluzi l-hin u l-lokalita` ta' l-incident u l-presenza o meno ta' traffiku iehor jew ta' nies ghaddejjin bir-rigel. [...]

U kif qalet din il-Qorti diversament presjeduta fl-Appell Kriminali **<u>Il-Pulizija vs. Mario Gellel</u>** deciz fid-19 ta' Frar 2004:

"... kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta, jekk sewqan hux (i) negligenti, jew (ii) bla kont jew (iii) perikoluz hi kwistjoni ta' 'degree' (App. Krim. Pul. vs. Charles Bartolo, 14.3.59, Pol. vs. Wilson [Vol. XXXIX iv. 1018] u Pul. vs. Alfred Vella [Vol. XLIV, p. 933]) u kif jidhru wara xulxin huma fl-iskala tas-serjeta` taghhom (App. Krim. Pul. vs. Hardingham, 19.10.1963). Gie wkoll ritenut li biex jintegra ruhu r-reat ta' sewqan perikoluz, hemm bzonn

ta' certu grad ta' 'recklessness' (App. Krim. Pul. vs. Charles Farrugia [Vol. XXXIX iv.9 78]). 'Recklessness' giet definita bhala 'wilfully shutting one's eye' (App. Krim. Pul. vs. Joseph Aquilina, 20.4.1963). Invece sewqan negligenti jew traskurat ifisser nuqqas ta' prudenza ordinarja li wiehed ghandu jadopera biex jevita ssinistri stradali (App. Krim. Pul. vs. Antonio Spiteri [Vol. XLIV iv. 892])".

Illi, b'applikazzjoni ta' dan l-insenjament ghall-kaz in ezami, huwa car li l-imputat kien zgur negligenti u traskurat fis-sewqan tieghu. M'hemmx dubju wkoll li l-imputat kellu nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku anke jekk ir-raba (4) u l-hames (5) akkuzi huma preskritti.

Illi ghandu jinghad illi minkejja l-ewwel (1), it-tieni (2) u t-tielet (3) akkuzi gew ippruvati, pero' din il-Qorti thoss illi hemm cirkostanzi li ghandhom jimmilitaw il-piena applikabbli u ghalhekk qed jigi applikat l-Artikolu 30 tal-Kapitolu 9.

Ghal dawn il-motivi u wara li rat l-Artikoli 15 (1)(a)(2) u (3) tal-Kapitolu 65 tal-Ligijiet ta' Malta, tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, qed issib lill-imputat **Anthony Edward Shoults** hati tal-akkuzi minn wiehed (1) sa tlieta (3) kif dedotti kontrih , u tikkundannah biss ghall-multa ta' hames mitt ewro (€500) filwaqt li tiddikajara l-akkuzi erbgha (4) u hamsa (5) bhala preskritti.

Ft./Dr. Claire L. Stafrace Zammit B.A. LL.D.
Magistrat

Benjamina Mifsud
Deputat Registratur